

LISTA TEMATÓW NA CZĘŚĆ USTNĄ EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO W ROKU SZKOLNYM 2013/2014 W ZESPOLE SZKÓŁ TECHNICZNYCH W OLECKU

LITERATURA

1. Odwołując się do twórczości Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego przedstaw różnorodny stosunek pisarzy do sprawy narodowowyzwoleńczej. Zwróć uwagę na sposoby prezentacji poglądów.
2. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach różnych epok.
3. Porównaj sposób ukazania motywu „memento mori” w literaturze dwóch różnych epok.
4. Młodzi wobec wyzwań swoich czasów. Przedstaw i oceń postawy pokolenia młodych, odwołując się do literatury wybranych epok.
5. Motyw „gloria victis” w utworach drugiej połowy XIX i początku XX wieku. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
6. Funkcje monologów w utworach literackich. Omów je, odwołując się do wybranych dzieł z różnych epok.
7. Rozmowy z Bogiem ukazane w literaturze. Omów temat na podstawie wybranych utworów co najmniej dwóch epok literackich.
8. Zaprezentuj różne wizerunki Matki Boskiej na przykładzie wybranych utworów literackich.
9. Motyw szatana w literaturze. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych utworów z różnych epok.
10. Wygnaniec, emigrant jako postaci charakterystyczne dla literatury polskiej. Omów problem odwołując się do wybranych utworów.
11. Obraz „kobiety fatalnej” w literaturze. Przedstaw zagadnienie w oparciu o wybrane utwory.
12. Porównaj obraz Rosji ukazany w wybranych utworach literackich powstałych w różnych epokach.
13. Góry jako źródło inspiracji dla twórców literatury. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
14. Różne sposoby odniesień do motywu *ars poetica*. Omów temat poprzez analizę i interpretację porównawczą wybranych utworów z różnych epok.
15. Odwieczne wędrowanie człowieka w poszukiwaniu sensu życia. Omów problem, odwołując się do wybranych tekstów literatury polskiej i obcej.
16. Konflikt rozumu i serca ukazany w literaturze. Omów zagadnienie, analizując zachowanie wybranych bohaterów literackich.
17. Odwołując się do wybranych utworów literatury polskiej, zaprezentuj różne obrazy szkoły.

18. Ojciec jako częsty motyw literacki. Przedstaw różnorodne ujęcia tego tematu na podstawie wybranych tekstów literackich.
19. Motyw skrzywdzonego dziecka w literaturze pozytywizmu i Młodej Polski. Omów problem, analizując wybrane przykłady.
20. Córki i ich relacje z rodzicami. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literackich.
21. Relacje między panem a służącym ukazane w literaturze. Przedstaw różne sposoby ujęcia tematu, odwołując się do wybranych utworów.
22. Odwołując się do wybranych tekstów literackich, przedstaw piękno i brzydotę śmierci.
23. Omów różne obrazy wsi przedstawione w literaturze XIX i XX wieku. Odwołaj się do wybranych utworów.
24. Zaprezentuj zjawisko chłopomanii odnosząc się do literatury i kultury Młodej Polski. Odwołaj się do twórczości literackiej i kabaretowej młodopolan.
25. Scharakteryzuj szlachcica – ziemianina na podstawie wybranych utworów renesansowych i barokowych.
26. Przedstaw obraz polskiego Sarmaty w świetle wybranych utworów barokowych i oświeceniowych.
27. Dziennik, pamiętnik wyrazem subiektywnego widzenia świata. Omów zagadnienie, odwołując się do przykładów z literatury różnych epok.
28. Na podstawie analizy wybranych utworów, określ, jak do tradycji sarmatyzmu ustosunkowywali się pisarze późniejszych epok.
29. Obraz świata Orientu w twórczości romantyków. Omów temat na przykładach wybranych utworów literackich.
30. Literatura epistolarna jako świadectwo przeżyć, odczuć i wrażliwości autorów. Omów temat na podstawie wybranych tekstów.
31. Motyw nieszczęśliwej rodziny w literaturze. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
32. Scharakteryzuj rycerza jako bohatera literackiego w wybranych utworach średniowiecza, baroku i pozytywizmu.
33. Obraz rewolucji w literaturze. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
34. Omów różne ujęcia tematu powstania warszawskiego we wspomnieniach uczestników tego wydarzenia, odwołując się do wybranych przykładów.
35. Porównaj sposoby ukazania zniewolenia człowieka przez system totalitarny w wybranych utworach literackich.
36. Głosy ocalonych w poszukiwaniu miejsca w świecie powojennym. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów literackich.

37. Rozważ problem antysemityzmu w literaturze XIX lub XX wieku, odwołując się do wybranych utworów literackich.
38. W oparciu o wybrane przykłady, dokonaj analizy porównawczej bohatera dramatu romantycznego i bohatera dramatu współczesnego.
39. Polemika z romantyzmem w utworach pozytywistycznych i modernistycznych. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literackich.
40. Przedstaw stosunek twórców romantycznych i pozytywistycznych do roli arystokracji w życiu narodu. Odwołaj się do wybranych utworów literackich.
41. Przedstaw rolę lektur w kształtowaniu osobowości i postaw bohatera literackiego, odwołując się do wybranych przykładów.
42. Na podstawie wybranych utworów poetyckich, wykaż związki poezji Zbigniewa Herberta z tradycją klasyczną.
43. Scharakteryzuj bohatera Molierowskiego, odwołując się do wybranych utworów tego pisarza.
44. Komizm w „Monachomachii” i satyrach Ignacego Krasickiego. Omów jego źródła, analizując wybrane utwory.
45. Omów funkcję groteski i parodii w wybranych dramatach Stanisława Witkacego i Sławomira Mrożka.
46. Bogowie starożytnej Grecji w literaturze polskiej. Zanalizuj temat na przykładzie wybranych utworów Jana Kochanowskiego i Zbigniewa Herberta.
47. Wątki stoickie i chrześcijańskie w poezji renesansowej. Przedstaw na wybranych przykładach literackich.
48. Omów i porównaj funkcjonowanie motywów horacjańskich w twórczości wybranych pisarzy.
49. Omów motyw franciszkański w wybranych utworach różnych epok.
50. Wskaż i omów literackie kontynuacje prometeizmu na wybranych przykładach literackich.
51. Dokumentaryzm i parabola w literaturze współczesnej. Omów temat na wybranych przykładach literackich.
52. Odwołując się do wybranych przykładów, zaprezentuj funkcjonowanie w literaturze archetypów biblijnych „niegodziwców”.
53. Przedstaw różnorodność przeżyć wewnętrznych po śmierci bliskiej osoby, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
54. Wierność ideałom jako ocalenie ludzkiej godności i honoru. Omów problem w świetle wybranych utworów XIX i XX wieku.
55. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach różnych epok.
56. Asceza jako droga do świętości. Omów temat w oparciu o wybrane utwory zaliczane do literatury parenetycznej.

57. Odrzucony i samotny twórca nieakceptowany przez mu współczesnych. Przedstaw „dowody” alienacji Cypriana Kamila Norwida odzwierciedlone w jego twórczości.
58. Rola duchów, mar, upiorów, strzyg w literaturze. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych dzieł literackich z różnych epok.
59. Ekspiacja jako droga powrotu do człowieczeństwa. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
60. Rola sceny finałowej w interpretacji tekstu literackiego. Omów temat, odwołując się do trzech wybranych przykładów literackich.
61. Sceny batalistyczne w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
62. Dowiedz, że "Władca Pierścieni" i "Silmarillion" to powieści o archetypach dobra i zła.
63. Ideały i wartości w literaturze fantasty. Omów temat, odwołując się do twórczości J.R.R. Tolkiena.
64. Udowodnij tezę, że istnieją w dziejach literatury powieści, które mogą stać się przewodnikami po życiu.
65. Poezja Haliny Poświatowskiej: życie miłosne w obliczu śmierci i choroby. Omów wybrane tomiki wierszy.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

66. Portrety ludzi starych w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
67. Portrety świętych w literaturze i sztuce ludowej. Na podstawie wybranych dzieł, porównaj różne metody obrazowania.
68. Obrazy rodziny w literaturze pozytywizmu oraz serialach TV. Analizując wybrane dzieła literackie i seriale scharakteryzuj różne modele rodziny.
69. Rozwój techniki - wyraz potęgi człowieka czy zagrożenie dla cywilizacji? Omów zagadnienie, analizując wybrane dzieła literackie i filmowe.
70. Rola pejzażu w literaturze i malarstwie romantyzmu. Omów temat na wybranych przykładach.
71. Polskie pieśni narodowe i hymny. Przedstaw ich związek z historią oraz wpływ na budowanie narodowej tożsamości analizując co najmniej trzy utwory.
72. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie Młodej Polski. Omów jego funkcje na wybranych przykładach.
73. Świat prowincji ukazany w opowiadaniach Bruno Schulza i na obrazach Marca Chagalla. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
74. Wizerunek polskich chłopów w literaturze i malarstwie XIX wieku. Omów sposoby obrazowania i ich funkcję na przykładzie wybranych dzieł.
75. Motyw biesiady w literaturze, piosence i filmie. Porównaj sposoby przedstawienia tematu w oparciu o wybrane przez siebie utwory.

76. Sceny batalistyczne w literaturze i malarstwie. Odwołując się do wybranych dzieł, przedstaw i porównaj sposób prezentacji.
77. Dzieło literackie a jego adaptacja filmowa. Dokonaj oceny zjawiska przekładu literatury na język filmu na przykładzie dramatów W. Szekspira.
78. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów wybrane przykłady i oceń ich wartość.
79. Porównaj obrazy Warszawy ukazane w wybranych utworach literackich i malarstwie XIX w.
80. Konszachty z nieczystymi siłami. Przedstaw najciekawsze realizacje tego tematu w oparciu o wybrane teksty literatury i malarstwa (lub literatury i filmu).
81. Przedstaw różnorodność ujęcia obrazu Madonny w literaturze i sztuce współczesnej. Omów temat na wybranych przykładach.
82. Porównaj różne sposoby przedstawienia motywu tańca w literaturze i filmie. Omów temat na wybranych przykładach.
83. Literackie i filmowe wizje przyszłości. Omów temat na wybranych przykładach.
84. Utwór literacki w muzycznej interpretacji. Omów zjawisko, badając zależność między tekstem a muzycznymi środkami ekspresji.
85. Judasz - bohater literacki i jego malarskie portrety. Omów różne sposoby ukazywania bohatera odwołując się do wybranych utworów.
86. Różne ujęcia motywu podróży w literaturze i filmie. Omów temat, analizując odpowiednio dobrane fragmenty tekstów i filmów.
87. Różne sposoby kreowania bohatera - lekarza w literaturze, filmie i malarstwie. Omów temat na wybranych przykładach.
88. „Wesele” S. Wyspiańskiego – sto lat realizacji scenicznych – dokonaj wyboru znaczących przedstawień i oceń przyczyny żywotności utworu.
89. Obraz Holocaustu w literaturze i filmie. Odwołując się do wybranych dzieł, przedstaw i porównaj sposób prezentacji.
90. Różne ujęcia motywu Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce. Odwołaj się do wybranych utworów.

JĘZYK

91. Ślady Biblii we współczesnej polszczyźnie. Omów zagadnienie na podstawie związków frazeologicznych, przysłów i przenośnych znaczeń wyrazów.
92. Język Jana Chryzostoma Paska i Onufrego Zagłoby – omów i porównaj wypowiedzi twórcy barokowych pamiętników i bohatera *Potopu* Henryka Sienkiewicza.
93. Scharakteryzuj język co najmniej dwóch wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.
94. Humor i groza w poezji B. Leśmiana. Scharakteryzuj styl poety, odnosząc się do wybranych utworów.

95. Na podstawie wybranych utworów Wisławy Szymborskiej, scharakteryzuj język jej poezji.
96. Gwara podhalańska w literaturze polskiej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów.
97. Nazwy współczesnych zespołów muzycznych. Omów je pod względem etymologicznym, semantycznym i słowotwórczym.
98. Zanalizuj nazwy sklepów, firm, restauracji w swoim mieście. Omów ich pochodzenie, budowę słowotwórczą i oceń ich trafność.
99. Graffiti i napisy na murach naszych miast – manifest pokolenia przełomu wieków, prowokacja, sztuka czy wandalizm? Omów zagadnienie, dokonując językowej analizy zebranego materiału.
100. Wpływ zapożyczeń na współczesną polszczyznę. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
101. Reklamy radiowe. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw różne formy ekspresji, środki wyrazu charakterystyczne dla tego typu wypowiedzi.
102. Literackie inspiracje w języku reklamy. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
103. Impresywna funkcja języka w przekazie mas- mediów. Dokonaj analizy cech językowych wybranych audycji radiowych, telewizyjnych i artykułów prasowych.
104. Język jako instrument walki o władzę. Omów problem, analizując prasowe, radiowe i telewizyjne materiały wyborcze.
105. Nowe typy komunikatów (SMS, e-mail, chat...). Przeanalizuj ich poprawność stylistyczną na celowo zgromadzonym materiale językowym.